

ΓΝΩΣΤΑ ΚΑΙ ΑΓΝΩΣΤΑ

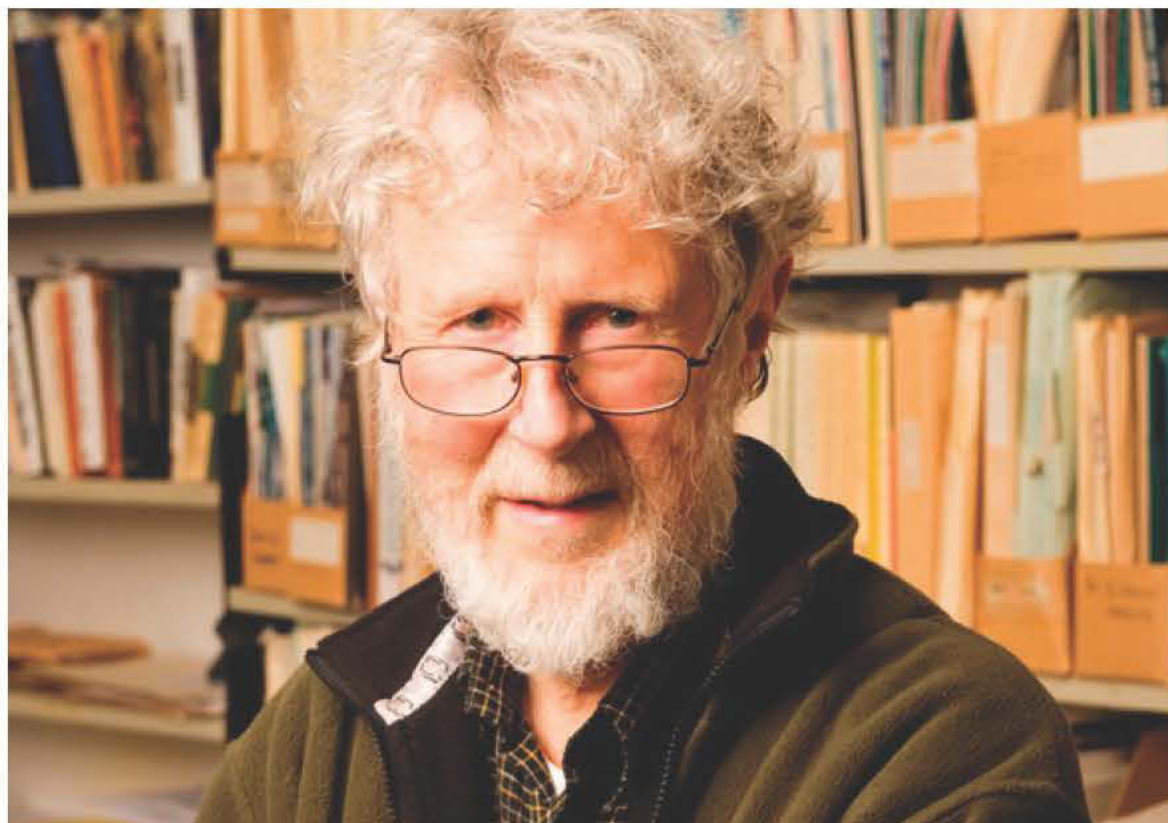
Γράφει ο Αντώνης Αμπατζής → ampandonis@gmail.com

ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΦΛΥΝ

Πάντα εμείς οι Έλληνες αναφέρονται και λένε πόσο σημαντικό είναι το κύτταρο της οικογένειας και μερικές φορές μάλιστα φτάνουμε εδώ στην Αυστραλία, σε σημείο αντιπαράθεσης με τις διάφορες κοινωνικές ή άλλες εθνοτικές για αυτό το θέμα. Έχουμε κατηγορηθεί υπερπροστατευτικοί σαν γονείς, ότι μερικές φορές είμαστε απομονωμένοι από τις άλλες εθνοτικές ομάδες, ότι θα πρέπει να είμαστε πιο «ανοιχτοί» στο θέμα τις διαπαιδαγώγησης και ανάπτυξης των παιδιών μας ώστε να ενταχθούν πιο «ομαλά» στην πολυπολιτισμική κοινωνία που ζούμε. Σε όλα αυτά η Ελληνική παροικία έχει δώσει τις απαντήσεις της και έχει αποδείξει ότι με την κουλτούρα και τις πολιτισμικές καταβολές της καλώς κάνει και ακολουθεί αυτή την οδό. Να λοιπών που έρχονται και επιστημονικές μελέτες να αποδείξουν ακριβώς αυτό. Ότι η νοημοσύνη αναπτύσσεται όχι μόνο μέσα από την μελέτη αλλά και από τον τρόπο που ζούμε και κινούμαστε. Και αυτό έρχεται να δικαιώσει την Ελληνική νοοτροπία η οποία ζει και λειτουργεί έχοντας σαν βάση πάντα την οικογένεια. Και όλα τα παραπάνω στηρίζονται στην θεωρία του δρ. Τζέιμς Φλυν.

Ο δρ Τζέιμς Φλυν, είναι ομότιμος καθηγητής Ψυχολογίας στο Πανεπιστήμιο του Οτάγκο, στη Νέα Ζηλανδία, και διευθυντής του Κέντρου Ψυχομετρίας του Πανεπιστημίου Κέιμπριτζ, στη Βρετανία. Σύμφωνα με τη θεωρία του, η ευφυΐα δεν διαμορφώνεται έως την ηλικία των 18 ετών αλλά αναπτύσσεται καθ' όλη τη διάρκεια της ενήλικης ζωής, αρκεί να συναναστρέφεται κανείς με άτομα που διεγείρουν τον εγκέφαλό του και να ακολουθεί ένα νοητικό απαιτητικό τρόπο ζωής στο σπίτι και στην εργασία. Ο Δρ Φλυν υποστηρίζει ότι οι οικογένειες των οποίων τα μέλη μιλούν, γελούν, μοιράζονται πολιτιστικά δρώμενα και ασχολούνται με απαιτητικές για το μυαλό

δραστηριότητες, παρουσιάζουν αύξηση του δείκτη νοημοσύνης τους κατά αρκετές μονάδες. Ωστόσο ισχύει και το αντίστροφο: αν κάποιος μοιράζεται το σπίτι ή το χώρο εργασίας του με άτομα μειωμένης ευφυΐας, κινδυνεύει να δει και το δικό του IQ να φθίνει, εξαιτίας της έλλειψης επαρκούς διέγερσης του μυαλού.

«Η ευφυΐα πάντοτε εθεωρείτο στατική αλλά σύγχρονα ευρήματα υποδηλώνουν ότι αυτό είναι λάθος», δήλωσε ο δρ Φλυν, με αφορμή την κυκλοφορία του βιβλίου «Does Your Family Make You Smarter».

«Ο εγκέφαλος μοιάζει με έναν μυ: όσο περισσότερο τον χρησιμοποιούμε, τόσο πιο δυνατός γίνεται. Αυτό σημαίνει πως μπορούμε να αυξάνουμε την ευφυΐα μας καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής». Ο δρ Φλυν πιστεύει ότι ο καλύτερος τρόπος για να επιτευχθεί αυτό είναι να παντρευτούμε έναν άνθρωπο ευφυέστερο από εμάς, να βρούμε μία νοητικά απαιτητική εργασία και να κάνουμε παρέα με ευφυείς ανθρώπους. «Κάθε ένα από αυτά τα τρία μπορεί να αυξήσει και τη δική μας ευφυΐα», λέει.

Ο δρ Φλυν είναι παγκοσμίως γνωστός ως ο επιστήμονας που ανακάλυψε ότι η ευφυΐα των πληθυσμών στις

ανεπτυγμένες χώρες αυξάνεται από το 1930 έως σήμερα κατά περίπου 3 βαθμούς κάθε δεκαετία. Οι αιτίες του «φαινομένου Φλυν», όπως ονομάστηκε προς τιμήν του η αύξηση του IQ των λαών, δεν είναι γνωστές. Πιστεύεται όμως ότι σχετίζεται με συνδυασμό παραγόντων, όπως η καλύτερη διατροφή και μόρφωση, και η ζωή σε έναν ολοένα πιο πολύπλοκο κόσμο.

Ωστόσο η επιστημονική κοινότητα χρειάστηκε πολλά χρόνια για να δεχθεί την ορθότητα του φαινομένου Φλυν, και η νέα θεωρία του για την αύξηση ή την μείωση του IQ αναλόγως με την ευφυΐα των άλλων μπορεί

να αντιμετωπίσει ανάλογο σκεπτικισμό. Και αυτό διότι η κρατούσα άποψη είναι ότι η ευφυΐα ελέγχεται από γονίδια, τα οποία επηρεάζουν περιβαλλοντικοί παράγοντες όπως η διατροφή και η μόρφωση έως την ηλικία των 18 ετών. Στη συνέχεια, ο δείκτης νοημοσύνης σταθεροποιείται.

Ο δρ Φλυν αντικρούει αυτή την άποψη, συγκρίνοντας τα ευρήματα των τεστ ευφυΐας στα οποία έχουν υποβληθεί τα τελευταία 65 χρόνια άνθρωποι από πολλές ανεπτυγμένες χώρες του κόσμου με την ηλικία τους. Στο βιβλίο του περιγράφει τους «Ηλικιακούς Πίνακες Ευφυΐας» που δημιούργησε με βάση αυτά τα στοιχεία

και αναφέρει ότι από αυτούς μπορούν να εξαχθούν δύο βασικά συμπεράσματα.

Το πρώτο είναι ότι η «νοητική ποιότητα» μιας οικογένειας μπορεί να επηρεάσει άλλοτε θετικά και άλλοτε αρνητικά τον δείκτη νοημοσύνης όλων των μελών της, αλλά κυρίως των παιδιών. Και το δεύτερο ότι παρότι τα γονίδια και η ανατροφή έως την ηλικία των 18 ετών, καθορίζουν κατά 80% την ευφυΐα μας, το υπόλοιπο 20% εξαρτάται από τον τρόπο ζωής μας στην ενήλικη ζωή. Τα δεδομένα από τα τέλη του 20ου αιώνα δείχνουν ότι το φαινόμενο Φλυν έχει σταματήσει σε ορισμένες αναπτυγμένες χώρες και ότι μπορεί μάλιστα να έχει αρχίσει να αντιστρέφεται. Το 2008 μια έρευνα σε κληρωτούς του στρατού της Δανίας, από τον Τόμας Τίσντεϊλ και τον Ντέιβιντ Όουεν, έδειξε ότι όσοι είχαν υποβληθεί σε τεστ νοημοσύνης το 2003-4 είχαν σημαντικά χαμηλότερη επίδοση από εκείνους που είχαν μετρηθεί το 1998. Η αιτία είναι άγνωστη. Όπως και να έχει, η μέση επίδοση στα τεστ νοημοσύνης αυξανόταν στο μεγαλύτερο μέρος του 20ου αιώνα. Το πιθανότερο είναι ότι έχετε σημαντικά υψηλότερο δείκτη νοημοσύνης από τον παππού ή τη γιαγιά σας. Αυτό όμως σημαίνει ότι είστε εξυπνότεροι ή απλώς καλύτεροι στα τεστ;...

